

Tallinna linnas, Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri eskiislahendus

TÖÖ NR

22_3

PROJEKTI KOOSTAJAD

OÜ Sfäär Planeeringud

Registrikood 12459100

Aadress: Pärnu mnt 160E, Tallinn 11317

Maastikuarhitektid: Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert tase 8) ja Piret Põllendik

Maarja Tüür, maastikuarhitekt (volitatud maastikuarhitekt tase 7),
OÜ Maarja Tüür

Raul Kalvo, arhitekt, OÜ inphysica technology

Lauri Klein, bioloog, OÜ Tirts & Tigu

KUUPÄEV

14.03.2023

TELLIJA

TALLINNA LINNAVALITSUS

PROJEKTI STAADIUM

Eskiis

EHITISE AADRESS

Merimetsa putukaväil

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus

Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti
koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
Vastutav
spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

© OÜ SFÄÄR PLANEERINGUD 2022

AUTORID: KERTTU KÕLL, MAASTIKUARHITEKT
MAARJA TÕÜR, MAASTIKUARHITEKT
PIRET PÖLLENDIK, MAASTIKUARHITEKT
RAUL KALVO, ARHITEKT
LAURI KLEIN, BIOLOOG

KÕIK ÕIGUSED KAITSTUD. TÖÖ JA SELLE ÜLESEHITUS ON KAITSTUD EESTI VABARIIGI AUTORIÕIGUSSEADUSE KOHASELT. KÄESOLEVAT PROJEKTI VÕIB OSALISELT KOPEERIDA TALLINNA LINNAVALITSUSE OTSTARBEKS JA KASUTADA PROJEKTEERIMISE ALUSEKS PROJEKTALAL. MUUDEL JUHTUDEL TULEB TÖÖ VÕI SELLE OSA KOPEERIMISEKS VÕI PALJUNDAMISEKS GRAAFILISELT, ELEKTROONILISELT VÕI MEHAANILISELT (VALGUSKOPEERIMINE, FOTOGRAFEERIMINE) VÕI TÖÖ ÜLESEHITUSE KASUTAMISEKS KÜSIDA OÜ SFÄÄR PLANEERINGUD KIRJALIKKU LUBA.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus

Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti
 koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

SISUKORD

1	ÜLDOSA	4
1.1	SISSEJUHATUS	4
1.2	ALUSDOKUMENDID	6
2	PROJEKTALA OLEMASOLEVA OLUKORRA ÜLEVAADE	7
2.1	KONTAKTVÖÖNDI ARENGUD JA PUHKEALA KASUTUS	7
2.2	AJALOO LINE KUNEMINE	10
2.3	LOODUSVÄÄRTUSED	12
	<i>Ulukid 13</i>	
	<i>Kaitsealused liigid</i>	<i>14</i>
	<i>Elupaigad</i>	<i>16</i>
2.4	LOODUSVÄÄRTUSTE UURINGUST TULENEVAD TINGIMUSED JA ETTEPANEKUD	17
3	MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHENDUS	21
3.1	LOODUSVÄÄRTUSTEGA ARVESTAMINE	21
3.2	SIDUS TEEDEVÕRGUSTIK	22
3.3	LIKVIDEERITAVAD OBJEKTID	22
3.4	UUED ELEMENDID JA TEGEVUSED	24
3.5	VÄIKEVORMID	30
3.6	VALGUSTUSE KONTSEPTSIOON	32
3.7	MAASTIKUHOOLDUS	33

JOONISED

JOONIS 1. TUGIJOONIS	1:2000
JOONIS 2. PÕHIJOONIS	1:2000

LISAD

LISA 1. MERIMETSA LOODUSVÄÄRTUSED

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus

Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti
 koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

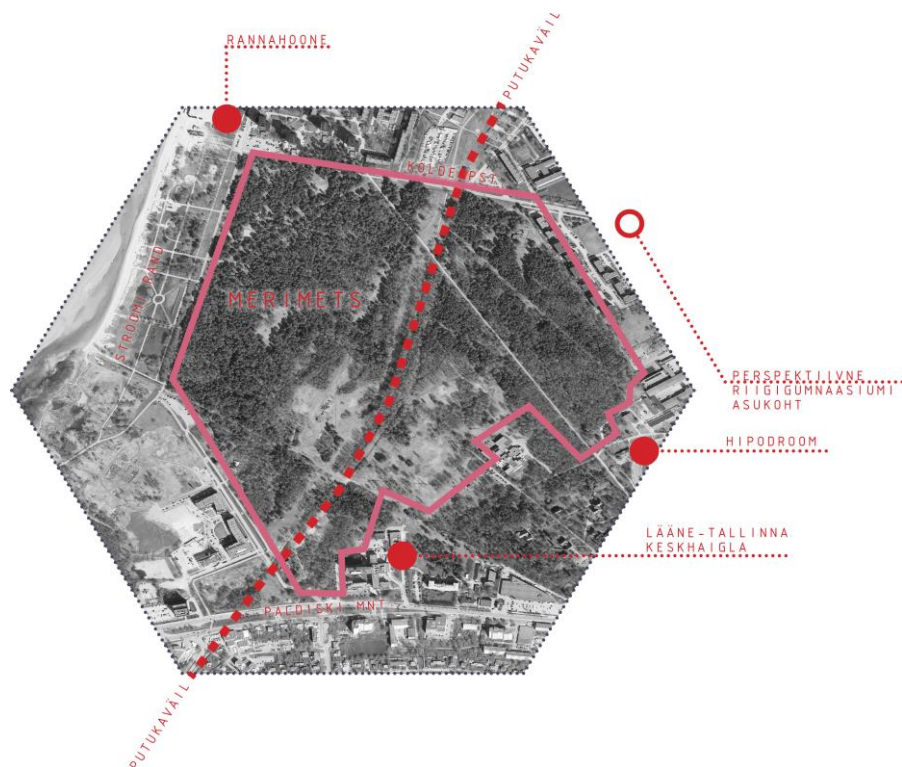
Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

1 ÜLDOSA

1.1 Sissejuhatus

Putukaväil on Tallinna linnaosade vaheline roheline koridor ja puhkeotstarbeline liikumisruum inimestele, mis läbib Tallinna kuute linnaosa. Projektiga käsitletav Merimetsa putukaväila ala asub Tallinnas, Põhja-Tallinna linnaosas. Putukaväila Merimetsa ruumilõik hõlmab Kolde puiestee, Paldiski maantee, Stroomi ranna-ala ja kavandatava Ädala tänava pikenduse vahelisi metsa- ja niidualasid.

Putukaväil läbib mitmeid eriilmelisi, eri hoonestustüpoloogiaga ja erineva loodusega keskkondi, mistõttu on Tallinna linna läbiv Putukaväil jaotatud üheksaks erinevaks ruumiosaks. Projektiga käsitletav Merimetsa lõik on hetkel ruumiline katkestus Putukaväila trajektoori nii tunnetuslikus kui ka ruumilises tervikus. Merimetsa naaberlõigud – Pelguranna ja Paavli - on hetkel projekteerimisel.

Skeem 1. Putukaväila Merimetsa lõigu asukoht ja projektala piir.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus

Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti
koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Projektis käsitletav putukaväila Merimetsa lõik kulgeb piki endist raudteetammi ja tänast kõrgepinget õhuliinide koridori. Kokku on eskiisis käsitletava ala suurus ca 88 ha. Kõrgepingeliinide viimisel maakaablistse vabaneb potentsiaal ülelinnaliseks lineaarpargiks. Putukaväila nimetus viitab juba praegu toimivale liikumiskoridorile, mida tolmeldajad (liblikad, kimalased ja erakmesilased) ja teisedki loomarühmad kasutavad, et suunduda ühelt rohealalt teisele.

Suur osa Merimetsa metsaalast, mida Putukaväil läbib, on kohaliku tasandi kaitsealana kaitse all alates 2017. aastast. Kaitseala kaitse-eesmärgid on väärtusliku maastiku kaitse, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse ning virgestusvõimaluste säilitamine ja parandamine. Valminud on Merimetsa roheala kaitsekorralduskava eelnõu. Merimetsa roheala suurus ning säilinud looduslik mitmekesisus on teinud sellest väärtusliku puhkeala. Sellega on kaasnenud ala suur külastuskoormus. Pelguranna elanikud kasutavad aktiivselt Merimetsa ehitatud terviseradasid, kuid lisaks ametlikele terviseringidele katab Merimetsa tihe sissetallatud jalgteede võrgustik.

Putukaväil moodustab olulise osa Tallinna 2035 strateegia rohelisest liikumisvõrgustikust (tervisevõrk). Putukaväil kui puhkeotstarbeline rohekoridor on planeeritud mugavaks, takistusteta liikumiskoridoriks jalgsi, rattaga, tõukerattaga liikumiseks, jalutamiseks, tervisespordiks ja vabaõhu tegevusteks, mida iseloomustab looduslik mitmekesisus ja looduspõhised lahendused. Putukaväil omab potentsiaali kujuneda oluliseks liikumistekonnaks linna erinevate sihtpunktide vahel.

Projekt panustab oluliselt Tallinna pikaajalise kliimakava eesmärkide täitmisel, läbi looduspõhiste lahenduste kasutamise linnaplaneerimises ja seeläbi kliimamuutustega kohanemises.

Putukaväila projekt viiakse ellu kahe Euroopa Liidu välisprojekti toel. Nii Augmented Urbans välisprojekti (2018-2020) kui B.Green välisprojekti (2020-2022) rahastatakse Kesk-Läänemere programmist, mis toetab piiriülest koostööd, säästvat linnaliikuvust ja sidusaid kogukondi. Projekti eestvedaja on Tallinna Strateegiakeskuse ruumiloome kompetentsikeskus.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri eskiislahendus
Ehitise aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti koostaja, Vastutav spetsialist: OÜ Sfäär Planeeringud
Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

1.2 Alusdokumendid

Lähteandmed:

- Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri eskiislahenduse tehniline kirjeldus (lähteülesanne) (30. november 2021.a);
- Kaitsealuste liikide teadaolevad levialad (Eesti Looduse Infosüsteem 26.01.2022);
- Tallinna kahepaiksete inventuur kaardikihtidega. MTÜ Põhjakonn, 2020;
- Kolde pst 79 metsamajandamiskava (2021);
- Tolmeldajate Lääne-Tallinna rohekoridori funktsionaalsuse analüüs. Tartu ülikool, detsember 2019;
- Niidualade tolmeldajate inventuur (2016);
- Merimetsa roheala kaitsekorralduskava eelnõu;
- Ruumiandmed Tallinna linna geoportaalist;
- Lähiala detailplaneeringud Tallinna planeeringute registrist;
- Koostatav Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneering;
- Piirnevate kinnistute projektid ja/või väljastatud projekteerimistingimused;
- Strava Global heatmap ;
- Projekt ELME, <https://arccg.is/1euGvT0>

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfaär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

2 PROJEKTALA OLEMASOLEVA OLUKORRA ÜLEVAADE

2.1 Kontaktvööndi arengud ja puhkeala kasutus

Merimetsa linnametsal on suur kasutusintensiivsus ja piirkonna arenduste elluviimisel suureneb see veelgi. Välja on ehitatud Lahepea arendusala, perspektiivis ehitatakse Merimetsa metsa-ala naabrusesse Hipodroomi korterelamud ja kavandatakse Seewaldi arendust. Paldiski maantee äärde on kavandatud rajada Tallinna Kolde Riigigümnaasium. Projektala piirneb olemasolevate elamualadega, alast ida pool paikneb Põhja-Tallinna üks olulisemaid puhkealasid - Stroomi rand koos rannapargiga. Oluliseim areng seoses teedehitusega on Ädala tänava pikenduse rajamine, mille täpne trajektoor sõltub selgub peale detailplaneeringute protsesse (Põhja-Tallinna üldplaneering, 2022).

Lahepea tänava otsas paikneb asfalteeritud parkla, mida kasutatakse Stroomi ranna-alale juurdepääsuks autodega. Parkla on täna haljastuseta ja kaootilise kujundusega. Parkla paikneb olulises loomade liikumise sõlmpunktis ja ökoloogilise tähtsusega rohelistes koridoris, kust loomad liiguvad ranna- ja metsa-ala vahel (vt joonis 6, lk 14).

Foto 1a. Vaade Lahepea tn parkla-alale, mis paikneb ökoloogilise tähtsusega rohekoridoris (vt Joonis 6, lk 14).

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti
 koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Paiknemise tõttu atraktiivses asukohas ja metsa-ala looduslike väärtuste tõttu on tegemist aktiivselt kasutatava metsiku puhkealaga. Suur osa maa-alast on kaetud tihedate puistutega, mida läbivad väiksemad pinnaskatendiga teerajad ning mis on elupaigaks kaitsealustele liikidele. Kohati on maa-ala liigniiske ja kevadeti üleujutatav. Maa-alal paikneb ka avatud niite.

Fotod 1 ja 2. Vaated Merimetsa linnametsa puudegruppidele.

Täna kasutatakse ala jalutamiseks, pikniku pidamiseks, koeraga jalutamiseks, ratsutamiseks (ala naabruses paikneb hipodroom). Alal paiknevad valgustatud terviserajad (suusa- ja jooksurajad), grillimisplatsid, välijõusaalielemendid ja rannavõrkpalli plats. Suur osa alast on looduslik metsa- ja niiduala, mida läbivad nii isetekkelised kui ka rajatud teed.

Foto 3. Vaade niidule.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Ala naabruses paikneb endine Tallinna hipodroom ning maa-ala kasutatakse ratsutamiseks ning seal on tekkinud kordetamisest „hoburingid“.

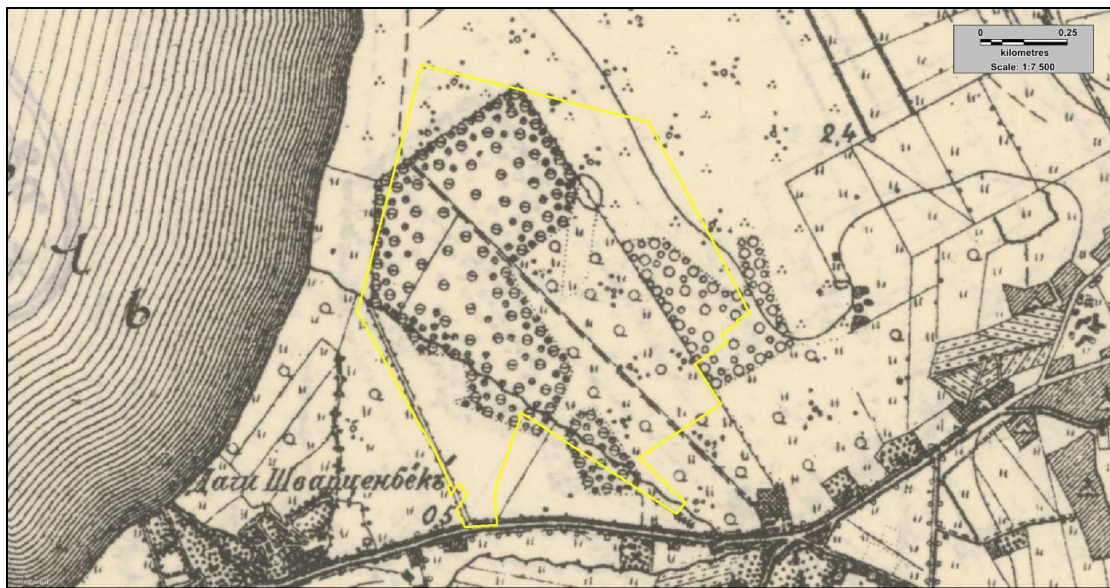
Foto 3. Ratsutamine Merimetsa linnametsas.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

2.2 Ajalooline kujunemine

Selleks, et selgitada uuringuala loodusväärtuste kujunemist ja saada aimu kuidas ja miks just sellised loodusväärtused praegu alal on, tuleb vaadelda ala vanadelt kaartidelt. Merimetsa (ka Stroomi metsa) ala põhja- ja lääneosas on metsad laiunud juba ka enam kui sajand tagasi, aga ida- ja lõunaosa näol on tegu kohati kunagiste põõsastega kaetud linnaheinamaadega (vt joonis 1). Oluline on märkida, et ala läbis juba siis loode-kagu suunaliselt kolm teed/rada koos kraavidega, millest kaks äärmist on ka täna teede/radadena kasutuses.

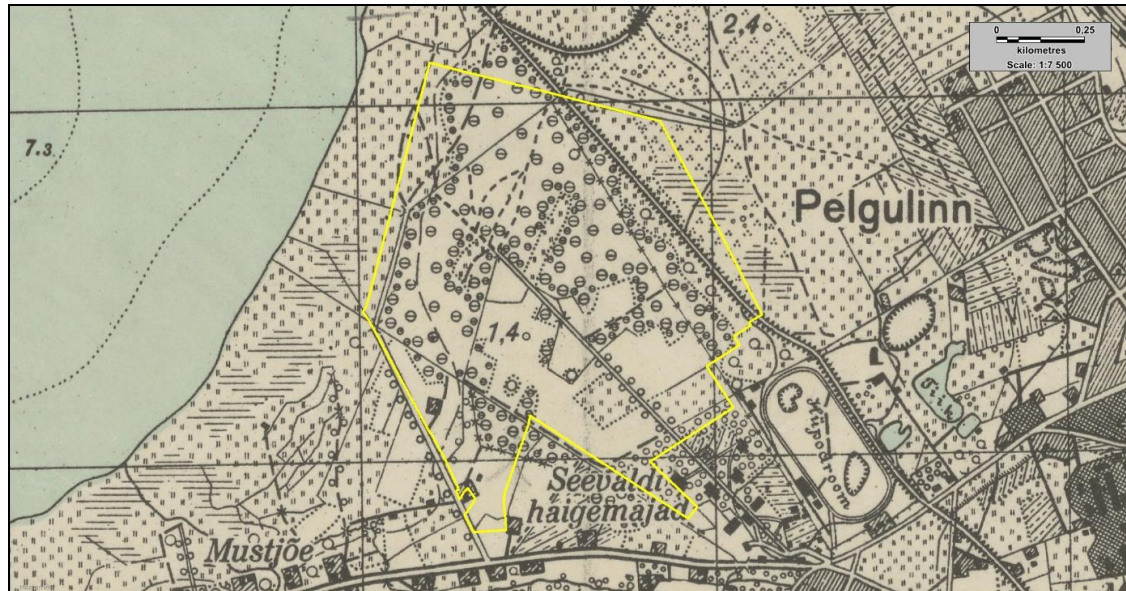

Joonis 1. Merimetsa uuringuala (piiritletud kollase joonega) XX sajandi alguses kasutusel olnud nn tsaariaegsel verstakaardil.

XX sajandi 20-30ndatel, Eesti Vabariigi algusaastatel on ala põhjaosa rohkem metsa kasvanud ja alale on tekkinud teid-radu ning ala idaossa ka raudteetamm, mis on ka täna metsarajana tajutav (vt joonis 2). Ala lõunaosas on aga mitmed alad haritavad. Ala edelaosas on rajatud majapidamine, mis jääb praegu kõige väärtuslikuma loodusala keskele. Ala külje alla on rajatud hipodroom.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti
 koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Joonis 2. Merimetsa uuringuala (piiritletud kollase joonega) XX sajandi 20-30ndatel kasutusel olnud topokaardil.

Jättes nüüd vahele ca 50 aastat, sh ka II maailmasõja aja ja vaadeldes ala Nõukogude Liidu okupatsiooniaja lõpuaastate topokaardil, 1980ndatest, näeme, et ala lõikab nüüd hoopis kirde-edela suunaline raudteetamm ja sellega paralleelne kõrgepingeliini trass, mis on ka praeguse uuringu üheks alusmaterjaliks, st kavandatava putukaväila teljeks (vt joonis 3). Need elemendid on mõlemad selgelt olemas ka praeguses maastikus. Samas on sellel kaardil olemas ka kõik kolm juba verstakaardil olemas olnud ala läbivat loode-kagu suunalist teed. Neist idapoolsele ajaloolisele teele on rajatud tänav (praeguse nimega Merimetsa tee). Metsaala hõlmab nüüd alast juba kolmveerandi ja elupaigaline jaotus vastab enamvähem sellele, nagu see on ka praegu.

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ ASselkiri_2022_03_30.pdf

Joonis 3. Merimetsa uuringuala (piiritletud kollase joonega) XX sajandi 80ndatel kasutusel olnud topokaardil.

2.3 Loodusväärtused

Uuringuala peamised loodusväärtused on seotud ala suhteliselt vana metsa linnustiku, imetajate ja putukate fauna ning endiste niidualade taimestikuga. Uuringuala kesk- ja loodeossa on 2017. aastal loodud Tallinna kohalik kaitseala, mille piirid koos uuringuala piiridega on toodud joonisel 4.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfaär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Joonis 4. Merimetsa uuringuala (piiritletud kollase joonega) ja selle kesk- ning loodeosa hõlmav kohalik kaitseala (punase viirutusega).

Merimetsa kohaliku kaitseala loodusväärtustena on toodud välja erinevate uuringute alusel registreeritud liikide leiud liigirühmade kaupa kui ka kooslused. Käesolevas uuringus toon neist allpool välja olulisemad, mis seonduvad uuringu eesmärgiks oleva tingimuste ja ettepanekute loomisega haljastusprojektile.

Ulukid

Käesoleva uuringu käigus registreeriti Merimetsas järgmiste ulukite esinemine ja liikumine:

- metskits (*Capreolus capreolus*);
- rebane (*Vulpes vulpes*);
- halljänes (*Lepus europaeus*);
- valgejänes (*Lepus timidus*);
- orav (*Sciurus vulgaris*);
- metsnugis (*Martes martes*).

Lisaks neile registreeriti imetajatest veel mutt (*Talpa europaea*) ja mägri (*Arvicola terrestris*). Muti tegevusjälgi leidis ala rohumaadel kohati väga ohtralt.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus

Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti
 koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
 Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Suuremate ja Merimetsas arvukamate ulukite, metsskitse ja jäneste umbkaudsed (konstrueeritud jäljeradade suuna määramisel lumikattelt ja pabulahunnikute asukohtade järgi maastikul) liikumisrajad on toodud joonisel 5.

Joonis 5. Metsskitse (punased jooned) ja jäneste (rohelised jooned) umbkaudsed liikumisteed Merimetsa uuringualal.

Kaitsealused liigid

Kaitsealustest liikidest on Merimetsas erinevate varasemate uuringute ja kirjanduse andmetel registreeritud järgmised liigid (vt ka joonis 6).

Linnud:

- kanakull (*Accipiter gentilis*), pesitseja, II kaitsekategooria;
- raudkull (*Accipiter nisus*), pesitseja, III kaitsekategooria;
- lõopistrik (*Falco subbuteo*), pesitseja, III kaitsekategooria;
- väike-kirjurähn (*Dendrocopos minor*), pesitseja, III kaitsekategooria;
- sarvikpütt (*Podiceps auritus*), rändel, II kaitsekategooria;
- valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), toitumas, II kaitsekategooria;
- rukkiräak (*Crex crex*), rändel/juhukülalisena, III kaitsekategooria;
- händkakk (*Strix uralensis*), rändel, III kaitsekategooria;
- väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*), rändel/toitumas, III kaitsekategooria;
- herilaseviu (*Pernis apivorus*), rändel, III kaitsekategooria;

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus
Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti
koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
Vastutav
spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

- hallpea-rähn (*Picus canus*), rändel/toitumas, III kaitsekategooria;
- musträhn (*Dryocopus martius*), rändel/toitumas, III kaitsekategooria;
- nõmmelõoke (*Lullula arborea*), rändel, III kaitsekategooria;
- hiireviu (*Buteo buteo*), toitumas, III kaitsekategooria;
- karvasjalg-viu (*Buteo lagopus*), rändel/toitumas, III kaitsekategooria;
- hoburästas (*Turdus viscivorus*), rändel, III kaitsekategooria.

Kahepaiksed ja roomajad:

- rohukonn (*Rana temporaria*), 4 leiukohta, III kaitsekategooria;
- rabakonn (*Rana arvalis*), 1 leiukoht, III kaitsekategooria;
- tännikvesilik (*Triturus vulgaris*), 1 leiukoht, III kaitsekategooria;
- harilik kärnkonn (*Bufo bufo*), 1 leiukoht, III kaitsekategooria;
- rästik (*Vipera berus*), tõenäoline esinemine, III kaitsekategooria;
- nastik (*Natrix natrix*), tõenäoline esinemine, III kaitsekategooria;
- arusisalik (*Lacerta vivipara*), tõenäoline esinemine, III kaitsekategooria.

Selgrootud:

- aedkimalane (*Bombus hortorum*), III kaitsekategooria;
- talukimalane (*Bombus hypnorum*), III kaitsekategooria;
- kivikimalane (*Bombus lapidarius*), III kaitsekategooria;
- maakimalane (*Bombus lucorum*), III kaitsekategooria;
- põldkimalane (*Bombus pascuorum*), III kaitsekategooria;
- tume kimalane (*Bombus ruderalis*), III kaitsekategooria;
- schrencki kimalane (*Bombus schrencki*), III kaitsekategooria;
- sorokimalane (*Bombus soroeensis*), III kaitsekategooria;
- urukimalane (*Bombus subterraneus*), III kaitsekategooria;
- karukimalane (*Bombus terrestris*), III kaitsekategooria;
- hall kimalane (*Bombus veteranus*), III kaitsekategooria;
- kuklane (*Formica* sp.), vähemalt 18 pesa, III kaitsekategooria.

Taimed:

- roosa merikann (*Armeria maritima*), ca 20 leiukohta, III kaitsekategooria;
- pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*), üks leiukoht, III kaitsekategooria;
- suur käopõll (*Listera ovata*), üks leiukoht, III kaitsekategooria.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfaär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav
 spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Joonis 6. Kaitsealuste taimede kasvukohad (roheline joonega), kahepaiksete kudemisveekogud (helesinine joonega) ja kuklaste pesad (punased punktid) Merimetsa uuringualal.

Elupaigad

Nii kaitsealuste kui ka teiste elustiku liikide jaoks jagunevad Merimetsa uuringuala elupaigad laias laastus kolmeks: metsaelupaigad, niiduelupaigad ja veekogud. Neist metsa- ja niiduelupaigad omakorda jagunevad kuivemateks ja niiskemateks. Arvestades kaitsealuste liikide leiukohtade paiknemist ja ulukite liikumisradu jaguneb Merimetsa loodusväärtuste poolest nelja erineva väärtusastmega piirkonnaks, nagu toodud joonisel 7. Need piirkonnad on järgmised:

1. Kõrge väärtusega looduslikud alad, mida ulukid kasutavad varje- ja ööbimispaikadena ning kus on säilinud suhteliselt looduslikud elupaigatingimused. Neile aladele jäävad ka II kaitsekategooria liikide leiukohad, mida käesolevas töös ei ole joonistel täpselt välja toodud.
2. Keskmiselt looduslikud alad, mida ulukid kasutavad liikumis- ja toitumisaladena ning kus esineb ohtralt III kaitsekategooria liikide leiukohti.
3. Pool-looduslikud nn puhveralad, mida ulukid kasutavad peamiselt liikumisaladena ja mis jäävad looduslike ja väheväärtuslike alade või elamualade vahele.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

4. Väheväärtuslikud alad, mille elupaigaline väärtus elustikuliikidele on madal ja kus on inimkoormus ka juba praegu kõige kõrgem.

Joonis 7. Erineva loodusväärtusega alad Merimetsa uuringualal. Punase viirutusega on toodud kõrge väärtusega looduslikud alad, rohelise viirutusega keskmise väärtusega looduslikud alad, helesinise viirutusega pool-looduslikud puhveralad ja lilla viirutusega väheväärtuslikud loodusladad.

2.4 Loodusväärtuste uuringust tulenevad tingimused ja ettepanekud

Merimetsa kaitseala kaitsekorralduskavast tulenevad järgmised tingimused inimtegevuse planeerimiseks ja suunamiseks:

- Mets ja selle niiskusrežiim tuleb säilitada senisel kujul;
- Alusmetsa, nii põõsa- kui puhmarinnet tuleb soodustada ja igal võimalusel seda säilitada, mitte harvendada ega raiuda. Põõsarinne on lindudele pesitsemiseks ja toitumiseks hädavajalik. Kui raiumine on möödapääsmatu (sanitaarraie, vaate avamine, kaitsekorralduslikult vajalik töö vms), siis tuleks töö teostamisel lähtuda põhimõttest, et linnustiku jaoks omavad rohkem väärtust alusmetsa raiest puutumatud piirkonnad, nõ saarekesed, mitte ühtlaselt hõrendatud alusmets;
- Selleks, et planeeritavad rajatised (jalgrattateed, mänguväljakud, lõkkeplatsid jmt) ei läbiks inimpeelglike kaitsealuste linnuliikide pesitsuspaiku, on soovitatav enne ehitiste püstitamist konsulteerida linnuekspertidega;

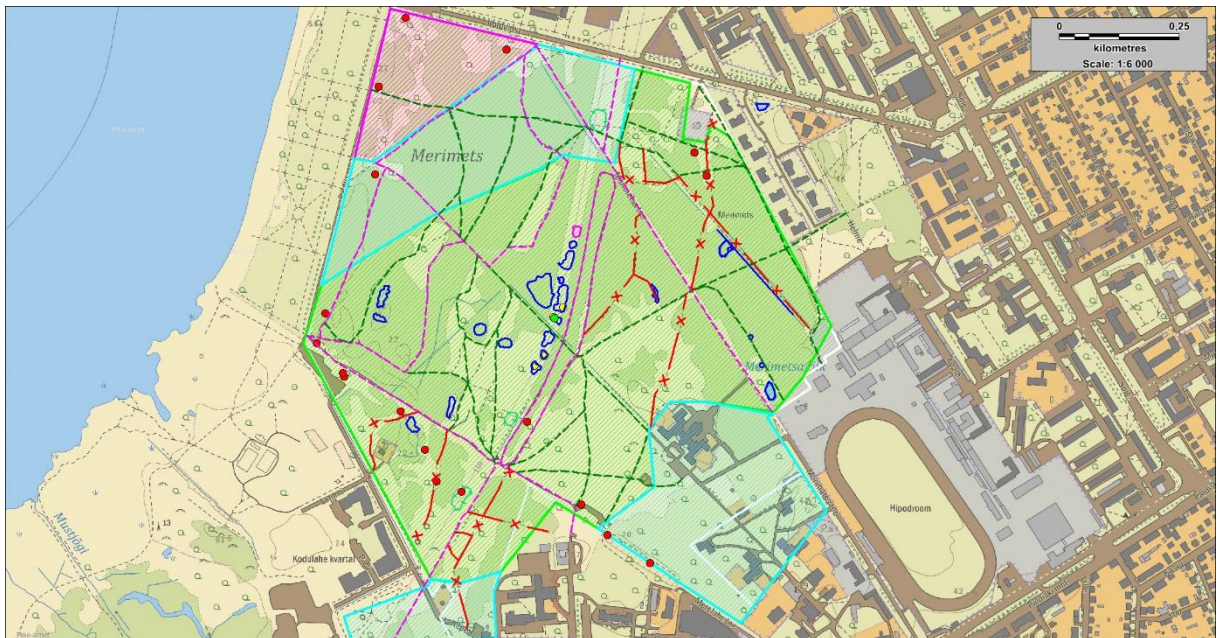
Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti
 koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

- Piirata mootorsõidukitega, sh maastikusõidukitega (ATV-d, elektrijalgrattad ja -tõukerattad) sõitmist kogu Merimetsa piirkonnas;
- Koeraga jalutamisel peab koer olema rihmastatud või suurkorvistatud

Merimetsa piirkonna eskiisprojekti tegemisel tuleb arvestada nii Merimetsa kaitseala kaitse-eeskirjast kui ka kaitsekorralduskavast tulenevate nõuetega, aga ka üldiselt sellega, et piirkonnas saaks inimtegevus suunatud selliselt, et võimalikult suures mähus säiliks ka ala elurikkus. Selleks tuleb arvestada joonisel 7 toodud loodusväärtuste piirkondadega järgmiselt:

1. Kõrgeima loodusväärtustega aladele inimtegevust mitte planeerida ega mitte soosida ka seal inimeste liikumist. Kui on vajadus, siis tuleb neile aladele kavandada inimeste liikumine nii, et see oleks võimalikult väheseid teid pidi vaid läbiv, mitte aga alal püsiv. Soovitav on vajaduse korral rajada neile aladele vaid laudteid või pinnasradu, millelt kõrvale pöörduvad harud oleks võimalikult palju elimineeritud. Selleks on joonisel 8 toodud ära Merimetsa olemasolevate teede-radade võrgustik, kus on märgitud erineva kasutusintensiivsusega teed ja ka võimalusel likvideeritavad rajad.

Joonis 8. Inimeste olemasolevate liikumisradade ja teede võrgustik Merimetsas erineva loodusväärtusega alade taustal ja mõningate tundlike leiukohtade suhtes. Lilla katkendjoonega on toodud kõige intensiivsemad terviserajad, sh suusarajad. Rohelise katkendjoonega on toodud olemasolevad ja säilitatavad keskmise ja madala

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus
Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
koostaja,
Vastutav
spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

intensiivsusega metsarajad. Punaste ristikestega joontega on toodud võimalusel likvideeritavad rajad, st neil oleks hea inimeste liikumist mitte soosida.

2. Keskmise loodusväärtusega alale jäävate III kaitsekategooria liikide leiukohtade peale ega vahetusse lähedusse ei tohiks samuti kavandada intensiivset inimtegevust. Kui see on möödapääsmatu, siis tuleks rakendada mõjude leevendusmeetmeid. Kõikjal, kus kahepaiksete kudemisveekogude ja kahepaiksetele toitumisaladeks sobivate niidualade vahele on vaja rajada või paremaks ehitada inimeste liikumisteed-rajad, tuleks nende teede alla kudemisveekogudega ääristatud lõigu ulatuses paigaldada konnatunnelid koos kahepaikseid suunavate konnataradega või tõsta vastav teelõik madalatele postidele üles nii, et kahepaiksed saavad seal alt läbi liikuda.
3. Pool-looduslikule nn puhveralale võib rajada ka piirdeaedadega piiritletud rajatisi kui need asuvad sellistes kohtades, kus ei ole aktiivset loomade liikumist ega ka kaitsealuste liikide leiukohti.
4. Aktiivsem inimetegvus on soovitatav koondada väheväärtuslikule looduslale.
5. Kõikide kaitsealuste taimede kasvukohtade peale ega vahetusse lähedusse mitte planeerida intensiivsema kasutusega teid-radu või rajatisi.
6. Nii keskmise kui ka pool-loodusliku loodusväärtusega ala ulatuses teid-radu planeerides tuleks arvestada loomade liikumisvõimaluste säilimisega üle teede-radade ja seejuures võimalusel valgustuse paigaldamisega nii, et kõige tundlikumates lõikudes oleks see kas öisel ajal kustutatud või paigaldatud selliste valgustivahedega, et loomadele jääks vähemalt 50m laiused pimedad ülepääsulõigud.
7. Merimetsa roheala ulatuses ei tohiks planeerida asfaltkattega teid ja ka olemasolevad tuleks asendada vähemalt graniitsõelmetega teedega. Soosida tuleks pinnaskattega radu.
8. Arhitektuuriliste väikevormide kavandamisel tuleks jälgida et need sulanduks võimalikult hästi loodusmaastikku ja oleks paigaldatud sellistesse kohtadesse, kus nad eluslikuliikide elu oluliselt ei häiri.

Ettepanekud:

1. Rajada läbivad kergliiklusteed, mida mööda liiguvad kiiremad liiklejad sõelmekattega ja vajadusel paigaldada nende alla kahepaiksete tunnelid või tõsta neid lõiguti madalatel tugipostidele.
2. Kohtades, kus kuklaste pesad moodustavad linnakuid ja nende vahel on kuklaste liikumisrajad ja samas on vaja rajada või parandada inimeste

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus
Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
koostaja,
Vastutav
spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

liikumisradu, mis lähevad risti kuklaste radadega, paigaldada neile radadele madalad sillakesed üle kuklaste radade.

3. Teede ja radade valgustamisel lähtuda sellest, et teha seda nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vajalik, aga tundlikumatel lõikudel jätta nn pimetsoone ja eelistada madalaid valgusteid, mis valgustavad vaid piiratud ala teel/rajal.
4. Nende olemasolevate radade, millel inimeste liikumine ei ole soositud (jäävad tundlikumatele loodusaladele või otseselt tallamistundlike taimede kasvukohtade peale), otstele kavandada looduslikke istutusalasid, mis suunaks inimesi kasutama teisi radu.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

3 MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHENDUS

3.1 LOODUSVÄÄRTUSTEGA ARVESTAMINE

Eskiislahenduse koostamisel on maksimaalselt arvestatud töö käigus koostatud loodusväärtuste analüüsi järgsetest soovitude ja ettepanekutega:

- Puhketegevuse suhtes vähem ja rohkem tundlikumatel aladel on arvestatud, millised tegevused aladele sobivad ning tundlikumatele aladele on välditud suunavate radade ja puhketegevuste kavandamist. Suur osa alast on jäetud loodusele;
- Kavandatud ala läbiv jalg- ja jalgrattatee arvestab olemasolevate loodusväärtustega. Putukaväila jalg- ja jalgrattateed on kavandatud graniitsõelmekatendiga, et hoida liikumistempo rahulikum ja aeglustada sademevee imbumist. Kudemisveekogudega ääristatud Putukaväila teelõikude ulatuses on kavandatud konnatunnelid koos kahepaikseid suunavate konnataradega (või tõsta vastav teelõik madalatele postidele üles nii, et kahepaiksed saavad seal alt läbi liikuda ning et vältida olemasolevate trasside läbikaevamist). Konnatunneleid kavandada ca 50 m vahedega. Konnatara paigaldada viisil, et lõigu keskel ei tekiks kuskil ohtu, et konnad teele satuvad ja lõigu otstes peaks ulatuma tara veel 50m viimasest tunnelist edasi.

Vaade konnatunneli- ja -taraga teelõigule. Allpool toodud skeem konnatunnelite- ja -tarade kavandamise ettepanekutega.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus
Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
koostaja,
Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

- Valgustuslahendusel on arvestatud loomade liikumiskoridoridega ning tundlikumatesse kohtadesse kavandatud hajusam valgustus;
- Säilitatud on ala niiskusrežiim; Eskiislahendus teeb ettepaneku avada tiikide kaldad. Maksimaalselt säilitada olemasolevat haljastust ning väheses mahus koostöös kaitseala valitsejaga kavandada alal maastikuhooldustöid: avada vaateid, avada niidualasid, muuta osa alast puisniiduilmelisemaks, puhastada tiike; Vaateid mitmekesistada haljastusega selleks sobivas asukohas; Põõsarinde tihendamise abil erinevate elupaikade loomine putukatele ja lindudele;
- Eskiislahendus teeb ettepanekukaugemas perspektiivis likvideerida Lahepea tn otsas paikneva asfaltkatendiga parkla ning see taashaljastada. Parkla paikneb olulises loomade liikumise sõlmpunktis ja ökoloogilise tähtsusega rohelistes koridoris, kust loomad liiguvad ranna- ja metsa-ala vahel.

3.2 SIDUS TEEDEVÕRGUSTIK

Lähtudes puhketegevuse suhtes rohkem ja vähem tundlikest aladest ja seostest kavandatavate uute objektidega on kavandatud sidus teedevõrgustik:

- Võimalusena on ette nähtud perspektiivis ehitatava Kolde riigigümnaasiumiga seotud loodusõpperada - laudteede ring tundlikumale märjemale alale;
- graniitsõlme katendiga jalg- ja jalgrattateed;
- puiduhakkega jooksu- ja suusarajad;
- korrastatavad metsarajad;
- Suunatud tundlikel aladel metsaradade kasutust läbi haljastusvõtete (istutus aladega teede otste sulgemine).

Teede lahenduse paiknemise, katendite valiku ja laiuste ettepanekud on toodud JOONIS 2. Põhijoonis.

3.3 LIKVIDEERITAVAD OBJEKTID

Eskiislahendus teeb ettepaneku kaugemas perspektiivis likvideerida Lahepea tn otsas paikneva asfaltkatendiga parkla ning see taashaljastada. Lahepea tänava otsas paikneb asfalteeritud parkla, mida kasutatakse Stroomi ranna-alale juurdepääsuks autodega. Parkla paikneb olulises loomade liikumise sõlmpunktis ja ökoloogilise tähtsusega rohelistes koridoris, kust loomad liiguvad ranna- ja metsa-ala vahel. Ala vahetus ümbruses on ka arvukalt kuklasepesasid. Analüüsides Stroomi ranna-ala kasutust ja vaadates Lahepea tn korterelamuarendusi, on ettepanek samuti, et selles lõigus

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus
Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
koostaja,
Vastutav Kerttu Köll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
spetsialist

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Stadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

täiendavat kasutuskooormust mitte meelega suurendada, kuna parkla toob alale täiendavat liikumiskooormust. Tegemist on ka looduskaitseala laiendusala.

Eskiislahendus näeb perspektiivis ette osad teerajad, kus tuleks piirata intensiivset inimeste liikumist ning kus üldjoontes inimeste liikumist ei soosita. Nimetatud teerajad jäävad tundlikumatele loodusaladele või otseselt tallamistundlike taimede kasvukohtade peale. Nende radade otstele kavandada uusi istutusalasid, mis suunaks inimesi kasutama teisi radu, kasutades ümbritsevale metsa-alale iseloomulikke puu- ja põõsaliike.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus

Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti
koostaja, OÜ Sfäär Planeeringud
Vastutav spetsialist Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

3.4 UUED ELEMENDID JA TEGEVUSED

Putukaväil

Putukaväila jalg- ja jalgrattatee on omavahel eraldatud haljasribaga ning mõlemad teed on planeeritud graniitsõelmekatendiga: jalgrattatee punase graniitsõelmekatendiga; jalgte halli graniitsõelmekatendiga. Teed on paigutatud olemasolevatele sihtidele. Jalg- ja jalgrattateid seovad nendega risti paiknevad teelõigud, mille ääres paiknevad mitmesugused elemendid: pollarvalgustitega eraldatud valgussaared koos pinkidega ning looduslähedase kujundusega mänguväljakud.

Ristumisel teiste Putukaväila teelõikudega üle Kolde puistee on planeeritud tõstetud lai ülekäigurada - sebra. Elementi võib kasutada ka Paldiski maantee poolses osas.

Putukaväila värav

Metsaväravad markeerivad Putukaväilale sisenemist. Putukaväila väravad on kavandatud teede sõlmpunkti Putukaväila ja Kolde puistee ristumiskohta ja teede ristumiskohtadesse Putukaväila Paldiski maantee poolses osas. Et leida uudeid lahendusi värava disainile, võib korraldada arhitektuurivõistluse.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfaär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Loodusõppering laudteega

Kolde riigigümnaasiumiga külgneb üks Merimetsa metsikuimaid ja tundlikumaid alasid. Ühendades loodusõppevõimalusi ja piirates teistpidi tundlikumatel metsa-alade liikumist on tehtud ettepanek kaaluda loodusõpperingi kavandamiseks laudteega. Osaliselt võib laudteele kavandada pinke, vajadusel madalaid piirdeid, et piirata tundlikumate metsaradade kasutust.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri eskiislahendus

Ehitise aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti koostaja, Vastutav spetsialist: OÜ Sfäär Planeeringud

Kerttu Köll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3

Kõide: Seletuskiri

Staadium: ES

Kuupäev: 30.03.2022

Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Varjualused pinkidega

Looduslähedase kujundusega istumisvõimalustega varjualused on paigutatud Putukaväila teljele – jalg- ja jalgrattatee ristumiskohtadesse ning jooksu- ja suusaradade sõlmpunkti. Varjualuse vorm lähtub alal paiknevatest hoburingidest, mis kannavad tugevat kohamälu. Hoburingid nende originaalasukohas võib markeerida ringikujulise puidust lavatsiga.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Köll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Tõstetud laudtee mändide latvades

Vähemtundlikumale metsa-alale on kavandatud tõstetud puidust rada, mis võib ulatuda kuni männilatvadeni ja kust avanevad vaated merele. Raja võib projekteerida seiklusrajana.

Looduslikud mänguväljakud

Stroomi rannapargis on arvukalt lastemänguväljakuid erinevas vanuses lastele. Merimetsa alale on kavandatud mõned tagasihoidlikud looduslähedase kujundusega mänguväljakuelemendid ning sügavamasse metsa onniehitamismaterjali.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Jooksurajaga integreeritud väljõusaalielemendid

Merimetsa alale on rajatud mitmesugust väljõusaaliinventari - on üks suurem linnak Kolde puistee pool ning väiksemaid platse suusaradade juures. Käesolev eskiisprojekt teeb ettepaneku paigutada täiendavaid väljõusaalielemente, mis on integreeritud jooksu- ja suusarajaga ning paiknevad hajutatult raja ääres.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri eskiislahendus

Ehitise aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa

Ehitusprojekti koostaja, Vastutav spetsialist: OÜ Sfäär Planeeringud

Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)

Töö nr: 22_3

Kõide: Seletuskiri

Staadium: ES

Kuupäev: 30.03.2022

Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

3.5 VÄIKEVORMID

Merimetsa ala on funktsionaalselt jaotatud erinevateks, hästi toimivateks ning omavahel tihedas seoses olevateks osadeks. Kogu metsa-ala on ühtse linnamööbli ja erilahendusega disainielementide kaudu lahendatud ühtse tervikuna.

Kõik eskiisis toodud väikevormide tootenimetused on informatiivsed soovitava kvaliteeditaseme määratlemiseks, mida võib järgmises projekti etapis asendada võrdväärse analoogiga.

Alale on ette nähtud pinke ja prügikaste ning piknikuinventari. Kolme kohta (värava juurde ning koerte platsi lähedusse) on kavandatud veekraanid. Paviljonide ja istumiskohtade juurde võib ette näha jalgrattaparklaid.

Valgustid on puidust mastidel ning nende disain arvestab sellega, et valgusvihk oleks suunatud kitsalt teele ning ei valgustaks liialt ümbritsevaid metsa-alasid.

Tool Extery club.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Köll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

Extery Club piknikukomplekt.

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

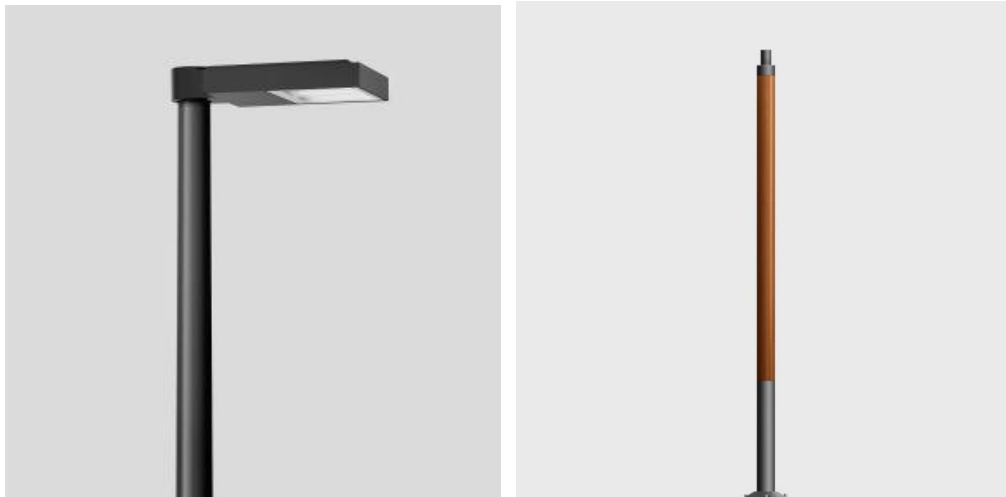
Töö nr: 22_3
 Koide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

3.6 VALGUSTUSE KONTSEPTSIOON

Üldjoontes tuleb ala valgustus hoida tagasihoidlikuna.

JOONIS 2. Põhijoonis on toodud valgustatavad jalg- ja jalgrattateed ning suusarajad. Hajusama valgustusega tuleb lahendada Lahepea tänava sõelmetee, mis on loomade poolt aktiivses kasutuses.

Teised teed valgustada (4) 6m mastil alla suunatud valgustitega. Hubasemaid istumiskohti võib valgustada pollarvalgustite või aktsentvalgustitega.

Puitmastil valgust Bega. 4 ja 6 m kõrgusel mastil.

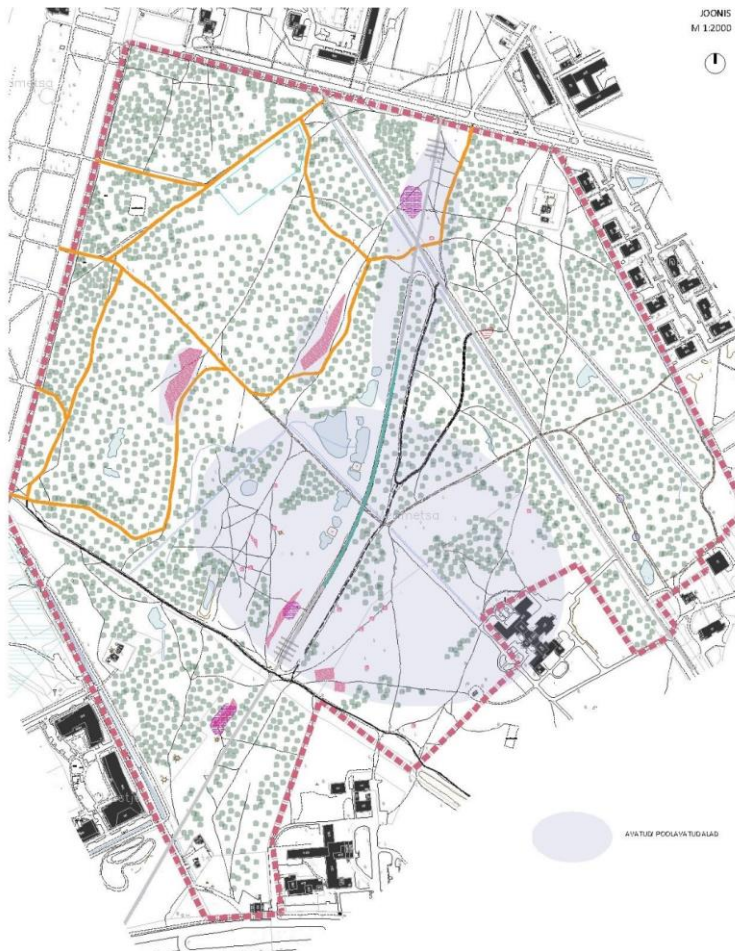
Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

3.7 MAASTIKUHOOLDUS

Maksimaalselt säilitada olemasolevat haljastust ning väheses mahus koostöös kaitseala valitsejaga kavandada alal maastikuhooldustöid: avada vaateid, avada niidualasid, muuta osa alast puisniiduilmelisemaks, puhastada tiike ja tiikide kaldaid.

Vaadete avamiseks ja puisniidu- ja niidukoosluste säilimiseks on osaliselt vajalik alade avamine ja hooldamine, et vältida võsastumist.

Skeemil on tähistatud avatud ja poolavatud alad (helelilla lausvärv).

Maastikuhooldustöid ja haljastuse rajamist kavandada arvestades järgmisi põhimõtteid:

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
 eskiislahendus
 Ehitise
 aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
 Ehitusprojekti OÜ Sfaär Planeeringud
 koostaja,
 Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
 spetsialist

Töö nr: 22_3
 Kõide: Seletuskiri
 Staadium: ES
 Kuupäev: 30.03.2022
 Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

- Vaateid võib mitmekesistada haljastusega selleks sobivas asukohas. Samuti võib tihendada põõsarinnet ja luua erinevaid elupaiku putukatele ja lindudele. Uushaljastuse edasisel kavandamisel olla pigem tagasihoidlik ning valida ainult kohalikke liike, arvestades selle mõju kohalikule elurikkusele.
- Haljastada olemasolev Lahepea tn otsas paiknev parkla. Parkla-ala katend freesida ja rajada ümbritsevate metsa-alade kasvupinnasele võimalikult sarnaste omadustega kasvupinnas. Haljastatavale alale kavandada haljastus samal põhimõttel nagu ümbritsevatel metsa-aladel. Puudegrupid tuleb paigutada vabakujuliselt sarnase põhimõttega nagu looduslikus metsas. Kogu ala taimevalikul lähtuda mitmekesisusest, et haljastus oleks mitmerindelne (oleks nii kõrgemaks kasvavaid puid kui ka kõrgemaid ja madalamaid põõsaid), oleks nii leht- kui okaspuid ja et oleks nii varasemaid kui ka hilisemaid õitsejaid, et soodustada elurikkust.
- Merimetsa niidualasid tuleb majandada kas niitmisega iga aastaselt või üle aasta kombineerituna lehtpuuvõsa ning noorte puude eemaldamisega. Kindlasti ei tohi niita sagedamini kui kord aastas. Niita tuleks kindlasti suve teisel poolel.
- Piki kõrgepingeliini paikneb noor pajuvõsa (nn meevõsa). Selleks, et säilitada noorte pajuvõrsete olemasolu, tuleks iga 3-5 aasta järel pajuvõsa noorendada.
- Eskiislahendus teeb ettepaneku avada tiikide kaldad ja muuta need päikesepaistelisemaks. Veekogu varjulise vältimiseks ja võsastumise takistamiseks on soovitatav selle ümbrus umbes 5–7 m laiuselt raadata ja juurida. Võimalusel tuleks edaspidi veekogu ümbrust niiduelupaigana majandada. See suurendaks maastiku mitmekesisust ning looks, lisaks kahepaiksetele kvaliteetseid elupaiku ka teistele loomarühmadele, nt kiilid, tolmeldajad, linnud. Veekogude kalda-ala puhastamisel ei tohi veekogu kaldaala **mitte mingil juhul katta huumusrikka mullakihi, kuna kokkupuutel toitaineterikka pinnasega leostuvad toitained vette ja veekogu hakkab kiiresti kinni kasvama**. Tiikide korrastamisel tuleb vältida kraavi või oja (jõe) suubumist rajatavasse veekogusse. Sisse- või läbivooluga veekogust kujuneb settetiik, mis mudastub ja kasvab kiiresti kinni. Kahepaiksete liikumine väikeveekogu ja selle vahetusse lähedusse jääva metsamaastiku, niidu või muude maismaaelupaikade vahel ei tohi olla takistatud. Selleks on projektiga kavandatud osadele teelõikudele konnatunnelid koos konnataraga (vt ptk 3.1 ja Skeem. Konnatarade- ja -tunnelite paiknemine projektalal).

Objekt: Putukaväila Merimetsa ruumilõigu ja Merimetsa linnametsa maastikuarhitektuuri
eskiislahendus
Ehitise
aadress: Tallinn, Putukaväil, Merimetsa
Ehitusprojekti OÜ Sfäär Planeeringud
koostaja,
Vastutav Kerttu Kõll (volitatud maastikuarhitekt ekspert, tase 8)
spetsialist

Töö nr: 22_3
Kõide: Seletuskiri
Staadium: ES
Kuupäev: 30.03.2022
Faili nimi: 22_3_AS-3-01_ASselkiri_2022_03_30.pdf

- Kogu Putukaväila jalg-ja jalgrattatee ning ala diagonaalselt läbiva jalg- ja jalgrattatee trajektooriga tee servades tuleks koostöös kutsetunnistusega arboristiga läbi viia hooldusraied: 1.5 m ulatuses raja servast eemaldada liikumist takistavate puude oksad, samuti võtta maha murdumisohtlikud, haiged ja oma eluea lõpul olevad puud ning eemaldada võsa. Raja äärde võib jätta üksikuid valitud noori puid ja jätta ruumi põõsastikule, et ei oleks sirgete servadega tehisliku ilmega koridor vaid loodusliku ilmega rada. Metsaaluse võsast ning vajadusel haigetest puudest puhastamise käigus tuleb jälgida, et ei vigastataks elujõulisi ja kasvavaid puid. Raie läbiviimisel säilitatava haljastusega aladel tuleb vältida suuremaid metsatöomasinaid ja eelistada käsitsi raiet. Maha võetud puid ja suuremaid oksa ei tohiks alalt ära viia vaid jätta need Merimetsa looduslikesse piirkondadesse, kus neist kujunevad surnud puidul elavate organismide tuumikud ja seeläbi oluline tugi metsa ökosüsteemi toitumisahela terviklikkuse säilitamiseks.
- Paljudel puudel on võras kuivanud oksa, mis on potentsiaalselt murdumisohtlikud. Kõik jalg- ja jalgrattatee vahetus servas asuvate puude kuivanud oksad tuleb eemaldada kutsetunnistusega arboristi poolt.
- Vanad, suured, kuivanud puud, mis ei asu inimeste liikumisradade vahetus läheduses tuleb säilitada piirkonna elurikkust kasvatavate puudena. Jalgteede ja radade vahetus läheduses, kus puud võivad olla murdumisohtlikud ja põhjustada õnnetusi, tuleks need siiski maha võtta, aga säilitada surnud lamapuiduna Merimetsa looduslikuna säilitatavatel aladel.